

PE URMELE VOIEVOZILOR ROMÂNII

Profesor de Istorie/Cultură civică Emanuela Liana Stan

Profesor pentru învățământul primar Alexandru Ignat

Școala Gimnazială "Avram Iancu" Turda

Societatea în care trăim, definită drept o societate a cunoașterii și a învățării permanente are nevoie de oameni flexibili, capabili să aplice competențele dobândite în școală, să învețe pe tot parcursul vieții. În această societate dinamică și hipertehnologizată, procesul educațional cunoaște o adaptare permanentă la cerințele societății.

Lucrarea de față își propune să prezinte câteva modalități de integrare a noilor tehnologii informatice în lecțiile de *istorie*. Utilizează tehnologia în vederea formării gândirii spațiale, modelând comportamentul elevilor, comportament necesar în orientarea zilnică pentru modul în care ne deplasăm și interacționăm cu mediul.

Învățarea permanentă, formarea cadrelor didactice, este cheia succesului actului didactic. Prezentul demers didactic este rezultatul participării noastre la proiectul Proiectul „Semantic Pathways for Building a Spatially-Thinking Society”. **GEOTHNK** vizează dezvoltarea unor noi strategii didactice în mediul educational formal și informal, pe baza resurselor și practicilor disponibile la nivel European”. Aplicarea la clasă a scenariilor sunt atractive pentru elevi și motivante.

“PE URMELE VOIEVOZILOR ROMÂNII” vizează realizarea unui Mini-Ghid identificând aspectele esențiale ale vieții și luptei antiotomane a voievozilor români: Mircea cel Batran, Iancu de Hunedoare, Vlad Tepeș, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul. Activitățile propuse, vor consolida/dezvolta în rândul elevilor competențele secolului XXI, prin realizarea mini-ghidului “PE URMELE VOIEVOZILOR ROMÂNII”.

Elevii vor răspunde întrebării investigative – Ce datorăm voievozilor români? Studiul pe grupe va fi util elevilor pentru dezvoltarea gândirii spațiale prin cooperare, comunicare și utilizarea tehnicii informaționale. Utilizarea hărții interactive are rolul de a contribui la formarea/consolidarea gândirii spațiale și la realizarea unui mini-ghid “PE URMELE VOIEVOZILOR ROMÂNII”, destinat elevilor pentru realizarea excursiilor tematice

Grupul țintă: Elevii clasei a IV a și a VIII-a

Cerințe tehnice: Este recomandat ca lecția să se desfășoare în laboratorul TIC (două ore), pentru ca fiecare grupă de elevi să aibă acces la un calculator conectat la internet unde săși realizeze pagina mini-ghidului electronic "PE URMELE VOIEVOZILOR ROMÂNI". Ora a treia se poate desfășura în Cabinetul de socio-umane unde să existe un calculator legat la videoproiector pentru proiectarea prezentărilor ghidului. Legătura cu elevii se va păstra prin conferințe pe wikispaces-ul clasei. Elevii au nevoie de competențe minime în utilizarea calculatorului.

În situația în care accesul într-un astfel de laborator nu este posibil se recomandă utilizarea unui calculator, cu conexiune la internet, legat la videoproiector pentru prezentarea resurselor în vederea realizării mini-ghidului. Dacă nici acest lucru nu este posibil, se pot utiliza cărți, reviste de specialitate, albume din bibliotecă/personale etc. Important - o hartă rutieră a României. Legătura cu elevii se va păstra prin conferințe directe 10-20 de minute după program. Mini-ghidul va fi realizat pe format de hârtie, scris și desenat de elevi (recomandat și pentru elevii clasei a IV a dacă nu au un opțional TIC).

Obiectivele scenariului:

La sfârșitul activității elevii vor fi capabili să:

- să recunoască și să utilizeze informații dintr-o sursă istorică
- să selecteze surse necesare pentru prezentarea unor evenimente / personalități
- localizeze în timp și să plaseze în spațiu faptele din istoria românilor, pe baza surselor istorice
- realizeze, prin cooperare, o investigație istorică, care implică relaționarea pozitivă cu ceilalți
- rezolve unele situații-problemă, prin utilizarea adecvată a surselor istorice referitoare la fapte din istoria românilor, desfășurate în Evul Mediu
- formuleze unele opinii referitoare la un fapt istoric din istoria românilor
- includă informațiile obținute în medii non-formale în prezentarea faptelor istorice

Recomandări pentru profesor în legătură cu pregătirea implementării scenariului:

- un brainstorming pentru a stabili conținutul ghidului (maxim 5 puncte ex. Familia voievodului, principalele bătălii cu turcii localizate pe harta, reședința localizată
- stabilirea grupelor de lucru (5 grupe sau 10 grupe). Dacă avem 5 grupe fiecare va prezenta un voievod. În cazul în care avem 10 grupe, un voievod va fi prezentat de 2 grupe.
- grupele pot fi și număr impar, o grupă ocupându-se de coperta mini-ghidului
- stabilirea sarcinilor în vederea realizării mini-ghidului

- familiarizarea elevilor utilizarea cu wikispaces-ului

Activități pregătitoare:

- familiarizarea elevilor utilizarea cu wikispaces-ului
- explicarea modului de utilizare a internetului ca resursă facilitatoare
- explicarea modului de desfășurare a conferințelor
- prezentarea conținutului ghidului
- prezentarea site-urilor necesare realizării materialelor și a modului de utilizare a acestora (cu respectarea drepturilor de autor)
- explicarea modului de realizare a ghidului (format, caractere etc.)

Descrierea experienței de învățare, cu detalierea celor 5 etape ale scenariului GEOTHNK:

B. Pre-vist

Faza 1. **Generarea întrebărilor**

- a) Provocarea curiozității:

Întrebarea investigativă: Ce datorăm voievozilor români?

Întrebări facilitatoare:

Care sunt cele mai importante obiective istorice legate de voievozi?

Cum putem ajunge din localitatea noastră la aceste obiective?

Care este distanța până la aceste obiective?

B: Visit

Faza 2: **Investigația propriu-zisă:**

Propunerea unor explicații posibile

- Utilizând site-urile propuse grupei voastre culegeți datele necesare realizării paginii voastre din ghid
- În vederea structurării materialului consultați și materialul facilitator de pe wikispaces
- Cu ajutorul site-ului <http://www.distante-rutiere.com/calculator-distante-rutiere.html> - realizați o hartă stabilind traseul din localitatea voastră până la principalele obiective (posibil de vizitat) legate de voievodul prezentat
- Realizați un Print Screen pe care să-l inserați în pagina voastră din ghid

Emiterea unor ipoteze

Faptele voievozilor români sunt o reală sursă pentru dezvoltarea gândirii spațiale. Elevii vor realiza un traseu prin care vor stabili modul în care se vor deplasa în vizitarea locurilor încărcate de istorie, legate de viața și faptele voievozilor români.

- Faza 3: **Creația**

Planificarea și derularea investigației

❖ Colectarea datelor necesare realizării paginii din ghid pentru fiecare voievod.

Grupa 1 - http://ro.wikipedia.org/wiki/Mircea_cel_Bătân

Grupa 2 - http://ro.wikipedia.org/wiki/Ioan_de_Hunedoara

Grupa 3 - http://ro.wikipedia.org/wiki/Vlad_Tepes

Grupa 4 - http://ro.wikipedia.org/wiki/Stefan_cel_Mare

Grupa 5 - http://ro.wikipedia.org/wiki/Mihai_Viteazul

❖ Elevii vor selecta din materialele electronice datele de care au nevoie pentru realizarea paginii din ghid – date despre familia voievodului

- aspecte relevante din politica internă a voievodului

- ctitoriile civile și religioase ale voievodului

- localitățile principalelor bătălii antiotomane

❖ Elevii vor realiza un traseu pentru o posibilă excursie tematică utilizând site-urile:

<https://www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html>

<http://www.distante-rutiere.com/calculator-distante-rutiere.html>

Faza 4: **Discuții:**

b) Formularea explicației pe baza dovezilor

- Elevii vor organiza materialele pentru ghidul electronic “PE URMELE VOIEVOZILOR ROMÂNI” utilizând site-urile menționate.

Alte explicații posibile(puteți prezenta un ppt.)

- Observarea, studierea și înțelegerea realității din mediul înconjurător, a modului în care este utilizată tehnologia și geoinformatica pentru rezolvarea problemelor de orientare în vederea realizării unui traseu cu principalele obiective istorice legate de voievozii români

- Conștientizarea de către elevi a importanței gândirii spațiale, a rolului utilizării software ca o unealtă în sensul orientării în rezolvarea problemelor zilnice

c) Comunicarea rezultatelor investigației

- Organizați pe grupe elevii vor prezenta rezultatele cercetării în vederea realizării ghidului tematic și care răspunde întrebării investigatoare

- Toate fișierele vor forma la sfârșitul orei ghidul tematic în format electronic care poate fi tipărit

- Postarea pe wikispaces a ghidul tematic

C) Post-visit (opțional)

Faza 5: **Reflecția** - Reflecția asupra procesului investigativ

- Organizați pe grupe elevii își vor prezenta raportul privind realizarea paginii voievodului care va face parte din ghid. Vor explica de ce au optat pentru fiecare material ales și modul în care se pot vizita obiective istorice (traseul explicat pe hartă). Elevii vor răspunde întrebării investigatoare.
- Realizarea ghidului “PE URMELE VOIEVOZILOR ROMÂNI” pe baza prezentărilor realizate de fiecare grupă
- Discutarea modului în care se utilizează tehnologia în vederea formării gândirii spațiale, modelând comportamentul elevilor, comportament necesar în orientarea zilnică pentru modul în care ne deplasăm și interacționăm cu mediul
- Oferirea și primirea de feedback cu privire la ghid
- Reflecție asupra propriei învățări, în wikispaces

Activități de follow-up și materiale

- Pentru consolidarea cunoștințelor elevii vor realiza:
Fișierele pentru fiecare voievod în parte Mini-ghid “PE URMELE VOIEVOZILOR ROMÂNI” virtual și format tipărit
- Pentru antrenarea și consolidarea capacității de orientare și deplasare în spațiu, elevii vor realiza traseul pentru vizitarea obiectivelor istorice incluse în ghid
- Reflecție asupra propriei învățări, în wikispaces

Implicarea activă a elevilor în activitățile de învățare formează/consolidează competențele necesare integrării sociale. Profesorul secolului XXI trebuie să-și centreze demersul pedagogic pe noile interese ale elevului – calculatorul. Atracția exercitată de noile tehnologii, asupra elevilor, poate fi „exploatăată” pentru a-i motiva să învețe. Educația nu mai poate fi concepută în afara progresului tehnologic și nu poate ignora beneficiile aduse de noua tehnologie în creșterea calității actului didactic, a interesului elevilor față de propriul demers pedagogic. Școala românească trebuie să răspundă cerințelor societății contemporane, să pregătească tineri capabili să se adapteze într-o lume a globalizării.